

สมรรถนะการพยาบาลผู้สูงอายุในชุมชนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี

Title: Elderly nursing competencies in community among nursing students, Boromarajonani College of Nursing Udon Thani.

สิริอร ข้อยุ่น พย.ม. (การพยาบาลครอบครัว)

Siriorn khoyun M.N.S. (Family nursing)

ภาสินี โทอินทร์ ปร.ด.

Pasinee Thoin Ph.D.(Curriculum and Instruction)

วัจนา สุนทรวัฒน์ พย.ม.

Watjana Sukonthawat M.N.S.(Adult nursing)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรธานี

Boromarajonani College of Nursing, Udonthani

Received: May 14, 2019

Revised: September 18, 2019

Accepted: October 03, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาค้างนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะการพยาบาลผู้สูงอายุในชุมชนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรธานี กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 ที่กำลังที่ฝึกปฏิบัติในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 93คน รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน มีนาคม ถึง เมษายน 2562 เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาพยาบาลประเมินสมรรถนะการพยาบาลผู้สูงอายุในชุมชน ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามสมรรถนะด้านการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา เครื่องมือได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาโดยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลผู้สูงอายุจำนวน 3 ท่าน และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาคเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนของนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ สมรรถนะด้านจริยธรรม ($\bar{X}=4.47$,S.D.=0.57) สมรรถนะด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจและคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุ ($\bar{X}=4.42$,S.D.=0.57) สมรรถนะด้านการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ($\bar{X}=4.31$,S.D.=0.63) และสมรรถนะด้านการสืบค้นและการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ($\bar{X}=4.23$,S.D.=0.62)

ข้อมูลจากการศึกษาสามารถนำไปใช้การวางแผนการจัดการเรียนการสอนด้านการพยาบาลผู้สูงอายุ เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลให้ดียิ่งขึ้น

Abstract

The purpose of this descriptive research was to study elderly nursing competency among student nurses during their community nursing practicum in Boromarajonani College of Nursing Udon Thani. The sample consisted of 93 2nd year nursing students in the academic year 2018. Data was collected during March and April 2019. The instrument used was a self-rated questionnaire for nursing students to assess the nursing competency of the elderly caring in the community. The questionnaire was modified from the elderly nursing competency questionnaire of nursing students of Boromarajonani College of Nursing, Songkhla. The measurement was assessed for content validity by three nursing experts in the field of elderly nursing. The reliability of the measurement was tested by using Cronbach's alpha coefficient. Reliability score was 0.95 indicated good consistency. Data were analyzed by using frequency distribution, mean and standard deviation.

Results showed that elderly nursing care competency in the community of the nursing students were at a good level in all aspects revealed respectively from the highest to the least as follow: ethical competency ($\bar{X}$ =4.47 ,S.D.=0.57), competency in empowerment and quality of care for the elderly ($\bar{X}$ =4.42 ,S.D.=0.57, competency in holistic health promotion ($\bar{X}$ =4.31 ,S.D.=0.63, and competency in ability to search and apply evidence-based practice ($\bar{X}$ =4.23 ,S.D.=0.62).

The study suggests the direction to plan strategies of teaching and learning management in order to improve elderly nursing competency for nursing students.

คำสำคัญ

สมรรถนะการพยาบาลผู้สูงอายุ
นักศึกษาพยาบาล

Keywords:

Elderly nursing competency
Nursing students

บทนำ

องค์การสหประชาชาติได้รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุโลกว่าปัจจุบัน 1 ใน 9 ประชากรโลกมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปและมีแนวโน้มจะเพิ่มเป็น 1 ใน 5 ภายในปี ค.ศ.2050 (พ.ศ.2593) โดยในช่วงปี 2001-2100 จะเป็นศตวรรษแห่งผู้สูงอายุ กล่าวคือ

มีประชากรอายุ 60 ปี ขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด ประชากรอายุ 65 ปี ขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 7 ของประชากรทั้งหมด ⁽¹⁾ข้อมูลผู้สูงอายุในประเทศไทยในปี 2559-2561 พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มจำนวนขึ้นในทุกปี ในปี 2559 มีจำนวนผู้สูงอายุ 9.9 ล้านคนคิดเป็น 15.07% จากประชากรทั้งหมด ปี2560มี

จำนวนผู้สูงอายุ 10.2 ล้าน คิดเป็น 15.45% และในปี 2561 มีจำนวนผู้สูงอายุ 10.6 ล้าน จากประชากรคิดเป็น 16.06%⁽²⁾

วัยสูงอายุเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ถดถอยของร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งต้องมีการปรับตัวและได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด พบว่าผู้สูงอายุ 1 ใน 4 คนจะมี ปัญหาสุขภาพ ทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมที่เคยทำได้ และมีประชากรผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 70 ที่มีปัญหาภาวะโรคมากกว่า 1 โรค⁽³⁾ การเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุที่เป็นไปในทางที่เสื่อมลงทำให้เกิดการเจ็บป่วยซึ่งมีผลกระทบต่อการยอมรับในการเปลี่ยนแปลง และการเจ็บป่วยนั้นทำให้เกิดปัญหาจิตใจตามมา เพราะเมื่อสุขภาพกายเสื่อมไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ผู้สูงอายุจะรู้สึกว่าตนเองไร้คุณค่าต่อครอบครัวและสังคม นอกจากปัญหาการเจ็บป่วยที่มีผลต่อจิตใจแล้ว สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ต้องเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ จากผู้นำเป็นผู้ตามหรือผู้อาศัย การที่รู้สึกว่าต้องเป็นภาระกับบุตรหลาน การสูญเสียคู่ชีวิต และการขาดเพื่อนทำให้ผู้สูงอายุ เหงาว่าเหว่ สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลต่อจิตใจทั้งสิ้น⁽⁴⁾ และจากการถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมลดน้อยลง เหตุผลดังกล่าวส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความต้องการ การบริการสุขภาพและมีความคาดหวังด้านคุณภาพบริการเพิ่มมากขึ้น⁽⁵⁾ ในปัจจุบันระบบบริการสุขภาพต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และระบบการจัดการทั้งมิติของการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสภาพพยาบาลจึงมีความจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ตลอดจนมีสมรรถนะที่เหมาะสม ซึ่งสมรรถนะหมายถึงคุณลักษณะที่ทุกคนมีและใช้ได้อย่างเหมาะสมเพื่อผลักดันให้ผลการ

ปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพ แรงจูงใจทางสังคม ลักษณะนิสัยส่วนบุคคล ตลอดจนรูปแบบความคิดและวิธีการคิด ความรู้สึกและการกระทำ⁽⁶⁾ และจากการศึกษาสมรรถนะในการดูแลผู้สูงอายุประกอบด้วย 8 สมรรถนะได้แก่ 1)มีความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุ 2)มีความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกายและจิตใจผู้สูงอายุ 3)มีความสามารถในการประเมินสุขภาพทั้งในภาวะปกติ และภาวะผิดปกติ 4)มีความคิดริเริ่มในการทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ 5)มีความสามารถในการสอน จูงใจ และทักษะการให้คำปรึกษา 6)มีการสังเกตที่ดีสามารถแยกแยะความผิดปกติได้ 7)มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถติดต่อประสานงานกับผู้สูงอายุ ครอบครัวและสหสาขาวิชาชีพ และ 8)มีเจตคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ⁽⁷⁾ ในต่างประเทศมีการศึกษาบทบาทพยาบาลในการดูแลผู้สูงอายุมี 5 บทบาท ได้แก่ การเยี่ยมเยียน การดูแล การพิทักษ์สิทธิ การริเริ่มประดิษฐ์นวัตกรรม และการสอน รวมทั้งบทบาทการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Practice) การวิจัยขั้นสูง (Advance Research) และการดูแลแบบผสมผสานองค์รวม (Promote Integrative care)⁽⁸⁾ นอกจากนี้สมาคมวิทยาลัยพยาบาลแห่งสหรัฐอเมริกา (AACN: The American Association of Colleges of Nursing) ได้กำหนดสมรรถนะระดับปริญญาตรีด้านการพยาบาลผู้สูงอายุที่จำเป็นที่ควรนำมาบูรณาการกับหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ในการสอนพยาบาลแก่นักศึกษา ได้แก่ 1)การส่งเสริมสุขภาพ 2)การประเมินสุขภาพ 3) ทักษะพื้นฐาน เช่น การสื่อสาร ความปลอดภัย 4) จริยธรรมและกฎหมายวิชาชีพ 5) การทำวิจัยทางการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์⁽⁹⁾ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาสมรรถนะด้าน

การพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา ประกอบด้วย 4 สมรรถนะ ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม 2) สมรรถนะด้านการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ 3) สมรรถนะด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจและคุณภาพการดูแล และ 4) สมรรถนะด้านจริยธรรม⁽¹⁰⁾ นักศึกษาพยาบาลนับเป็นบุคลากรด้านสุขภาพกลุ่มหนึ่งที่ต้องได้รับการฝึกทักษะการให้การพยาบาลโดยใช้ทักษะ เทคนิคการพยาบาลภายใต้องค์ความรู้ อย่างถูกต้อง ทันสมัย เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดขณะฝึกปฏิบัติงาน และเป็นไปตามหลักสูตรที่กำหนด สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในภาคปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม⁽¹¹⁾ ซึ่งวัตถุประสงค์หลักการผลิตบัณฑิตพยาบาลนอกจากการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแล้วสิ่งที่สำคัญคือนักศึกษาจะต้องมีความรู้ ความสามารถตามสมรรถนะที่กำหนดไว้

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานีเป็นสถาบันการศึกษาทางการพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกกระทรวงสาธารณสุข ที่มีพันธกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งคือผลิตบัณฑิตพยาบาลสู่ระบบสุขภาพชุมชน เป็นที่ยอมรับและเชื่อมั่นของสังคม มีความโดดเด่นด้านวิชาการ การพยาบาลและปฏิบัติการพยาบาลที่เข้าใจ รู้จริงและเข้าถึงความเป็นศาสตร์ทางสุขภาพ ซึ่งเอกลักษณ์ของสถาบันคือสร้างคนจากชุมชนเพื่อตอบสนองระบบสุขภาพชุมชน⁽¹²⁾ และในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) ได้มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ เพื่อให้ นักศึกษาได้เรียนรู้ในชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการเรียนรู้ ซึ่งหลักสูตรเดิมการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุจะรวมในรายวิชาการปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 ในการ

ปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ.2560 เพื่อให้ นักศึกษาได้นำความรู้ทางทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ ให้มีความชัดเจนขึ้นซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาที่เน้นการมีส่วนร่วมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เสริมสร้างทักษะสามารถทำงานร่วมกับคนในชุมชน เพื่อให้การพยาบาลผู้สูงอายุ ได้แก่ การเยี่ยมบ้าน การสอนสุขศึกษา ตลอดจนการจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชน จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์ผู้สอนและเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชา จึงต้องการศึกษาสมรรถนะการพยาบาลผู้สูงอายุในชุมชนของนักศึกษาพยาบาล เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับใช้วางแผนการพัฒนาสมรรถนะด้านการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาจัดการเรียนการสอนด้านการพยาบาลผู้สูงอายุ และสอดคล้องกับความต้องการของระบบสุขภาพและชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาสมรรถนะการพยาบาลผู้สูงอายุในชุมชน ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี ที่ฝึกปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ

วัสดุและวิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Description Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้คือ นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานีชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2561 (นักศึกษาห้อง A และห้อง B) จำนวน 188 คน ที่ฝึกปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ ในชุมชนอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย

กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เป็น นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานีชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2561 (นักศึกษาห้อง B) จำนวน 93 คนที่ฝึกปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ ในชุมชนอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน มีนาคม ถึง เมษายน 2562 โดยเก็บข้อมูลในสัปดาห์สุดท้ายของการฝึกปฏิบัติ

เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามสมรรถนะการพยาบาลผู้สูงอายุในชุมชนของนักศึกษาพยาบาล ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามสมรรถนะด้านการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา⁽¹⁰⁾ โดยปรับแบบสอบถามให้สอดคล้องกับบริบทและกิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ประกอบด้วยสมรรถนะการพยาบาลผู้สูงอายุ 4 ด้านคือ 1.ด้านการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม จำนวน 14 ข้อ 2.ด้านการสืบค้นและการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ จำนวน 5 ข้อ 3.ด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจและคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุ จำนวน 11 ข้อ 4.ด้านจริยธรรม จำนวน 8 ข้อ รวมทั้งหมด 38 ข้อ โดยปรับจากแบบแบบสอบถามสมรรถนะด้านการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา ด้านการสืบค้นและการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์จำนวน 8 ข้อปรับเหลือ 5 ข้อ เครื่องมือได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาโดยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลผู้สูงอายุจำนวน 3 ท่าน และทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ห้อง A จำนวน 45 คน ที่ฝึกปฏิบัติรายวิชา ปฏิบัติการ

พยาบาลผู้สูงอายุ ในชุมชนอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ในระหว่างเดือน มกราคมถึง กุมภาพันธ์ 2562 ซึ่งมีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง และนำมาตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นด้านการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม เท่ากับ 0.87 ด้านการสืบค้นและการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์เท่ากับ 0.87 ด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจและคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุเท่ากับ 0.88 และด้านจริยธรรม เท่ากับ 0.86 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การสถิติเชิงพรรณนา แจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลความหมายของคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ คะแนน 4.50–5.00 หมายถึงสมรรถนะมากที่สุด คะแนน 3.50–4.49 หมายถึงสมรรถนะมาก คะแนน 2.50–3.49 หมายถึงสมรรถนะปานกลาง คะแนน 1.50–2.49 หมายถึงสมรรถนะน้อย และ คะแนน 1.00–1.49 หมายถึงสมรรถนะน้อยที่สุด

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดย ผู้วิจัยเสนอโครงร่างวิจัยต่อคณะกรรมการจริยธรรมวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี เพื่อพิจารณารับรองการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง เอกสารรับรองเลขที่ IRB BCNU 044/010 หลังได้รับการพิจารณารับรองการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบสิทธิในการตอบแบบสอบถามตามความสมัครใจโดยไม่มีผลกระทบใด ๆ กับกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

ผลการศึกษา

1.ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษา

ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 89.24 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 2.50-3.00 จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 33.34, ระหว่าง 3.01-3.50 จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 53.76 และ มากกว่า 3.50 จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90

2.สมรรถนะการพยาบาลผู้สูงอายุในชุมชนของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ที่ฝึกปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ มีสมรรถนะอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ สมรรถนะด้านจริยธรรม ($\bar{X} = 4.47$, S.D.=0.57) สมรรถนะด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจและคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 4.42$, S.D.=0.57) สมรรถนะด้านการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ($\bar{X} = 4.31$, S.D.=0.63)

และสมรรถนะด้านการสืบค้นและการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ($\bar{X} = 4.23$, S.D.=0.62)

เมื่อพิจารณาสมรรถนะการพยาบาลผู้สูงอายุในชุมชนของนักศึกษาพยาบาลรายข้อ พบว่าข้อที่มีสมรรถนะมากที่สุด คือนักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 4.68$, S.D.=.51) ซึ่งเป็นสมรรถนะด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจและคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุ ข้อที่มีสมรรถนะรองลงมาคือให้บริการผู้สูงอายุอย่างเท่าเทียมเป็นธรรม ($\bar{X} = 4.60$, S.D.=.53) มีการตัดสินใจบนพื้นฐานจริยธรรมของการพยาบาลในการดูแลผู้สูงอายุได้ ($\bar{X} = 4.60$, S.D.=.53) และเคารพในสิทธิความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 4.58$, S.D.=.55) ซึ่งเป็นสมรรถนะด้านจริยธรรม ส่วนสมรรถนะข้อที่นักศึกษาประเมินตนเองว่ามีสมรรถนะน้อยที่สุดคือมีทักษะในการประเมินปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุได้ ($\bar{X} = 4.10$, S.D.=.69) ซึ่งเป็นสมรรถนะด้านการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงสมรรถนะการพยาบาลผู้สูงอายุในชุมชนของนักศึกษาพยาบาลตามความคิดเห็นของนักศึกษาในการประเมินสมรรถนะตนเอง (N=93)

สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของนักศึกษารายข้อ ที่มีคะแนนมากที่สุด 3 อันดับแรกและน้อยที่สุดในแต่ละด้าน	สมรรถนะนักศึกษา		ระดับ สมรรถนะ
		S.D.	
1. สมรรถนะด้านการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม			
1. สามารถส่งเสริมการออกกำลังกายได้ตามความพร้อมของผู้สูงอายุ	4.52	.62	มากที่สุด
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถช่วยเหลือตนเองและพึ่งพาตนเองได้	4.49	.56	มาก
3. จัดกิจกรรมตามความต้องการทั้งร่างกายจิตใจและสังคมของผู้สูงอายุได้	4.48	.60	มาก
:			
14. มีทักษะในการประเมินปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุได้	4.10	.69	มาก
รวม	4.31	.63	มาก

สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของนักศึกษารายข้อ ที่มีคะแนนมากที่สุด 3 อันดับแรกและน้อยที่สุดในแต่ละด้าน	สมรรถนะนักศึกษา		ระดับ สมรรถนะ
		S.D.	
2. สมรรถนะด้านการสืบค้นและการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์			
1. สามารถสืบค้นข้อมูลงานวิจัย หลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อใช้ในการดูแลผู้สูงอายุจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้	4.32	.61	มาก
2. สามารถเลือกข้อมูลหรือประยุกต์ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการดูแลผู้สูงอายุได้ถูกต้องเหมาะสม	4.23	.57	มาก
3.สามารถประเมินผลลัพธ์ของการดูแลผู้สูงอายุจากการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ หรือข้อมูลงานวิจัยได้	4.21	.64	มาก
:			
5. สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการดูแลผู้สูงอายุได้	4.19	.67	มาก
รวม	4.23	.62	มาก
3.สมรรถนะด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจและคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุ			
1. นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ	4.68	.51	มากที่สุด
2. สามารถสอนและชี้แนะผู้สูงอายุแบบการเรียนรู้ร่วมกัน	4.52	.54	มากที่สุด
3.สามารถฝึกทักษะและพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุและครอบครัวในการดูแลตนเอง	4.48	.58	มาก
:			
11. สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีด้วยการเสริมสร้างพลังอำนาจในการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ	4.34	.54	มาก
รวม	4.42	.57	มาก
4. สมรรถนะด้านจริยธรรม			
1. ให้บริการผู้สูงอายุอย่างเท่าเทียมเป็นธรรม	4.60	.53	มากที่สุด
2. มีการตัดสินใจบนพื้นฐานจริยธรรมของการพยาบาล ในการดูแลผู้สูงอายุ	4.60	.53	มากที่สุด
3. เคารพในสิทธิความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้สูงอายุ	4.58	.55	มากที่สุด
:			
8. มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายและจริยธรรมเชิงวิชาชีพเกี่ยวกับการดูแล ผู้สูงอายุ	4.20	.60	มาก
รวม	4.47	.57	มาก
รวมสมรรถนะทุกด้าน	4.35	.59	มาก

วิจารณ์ จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการพยาบาลผู้สูงอายุในชุมชน ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรธานี ที่ฝึกปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ มีสมรรถนะอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ สมรรถนะด้านจริยธรรม สมรรถนะด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจและคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุ สมรรถนะด้านการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม และสมรรถนะด้านการสืบค้นและการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งสมรรถนะด้านจริยธรรม ข้อที่นักศึกษาประเมินตนเองว่ามีสมรรถนะในระดับมากที่สุดได้แก่ ให้บริการผู้สูงอายุอย่างเท่าเทียมเป็นธรรม มีการตัดสินใจบนพื้นฐานจริยธรรมของการพยาบาลในการดูแลผู้สูงอายุ เคารพในสิทธิความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้สูงอายุ และพิทักษ์สิทธิโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้สูงอายุเป็นสำคัญ

จากการที่นักศึกษาประเมินตนเองว่ามีสมรรถนะด้านจริยธรรมมากกว่าทุกด้านอาจเนื่องมาจากนักศึกษาได้ถูกปลูกฝังในด้านจริยธรรม มาตั้งแต่ นักศึกษาเริ่มเข้ามาเรียนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เช่นการเรียนในวิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล⁽¹²⁾ รวมถึงในการสอนของคณาจารย์ได้มีการสอดแทรกเนื้อหาด้านจริยธรรมให้นักศึกษาอยู่เสมอ และนักศึกษาเองเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการให้การดูแลผู้ป่วยบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้ผู้ป่วยหรือผู้รับบริการได้รับความปลอดภัย ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของสภาการพยาบาลที่ได้ประกาศกำหนดสมรรถนะกลาง 8 ด้าน ของสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ระดับปริญญาตรี) ซึ่งสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายเป็นสมรรถนะแรกที่ถูกกำหนดไว้⁽¹³⁾ จากผลการวิจัย

ที่พบว่านักศึกษามีค่าเฉลี่ยสมรรถนะด้านจริยธรรมมากกว่าทุกด้านสอดคล้องกับผลการวิจัยสมรรถนะด้านการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา ที่พบว่าสมรรถนะด้านการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านจริยธรรม⁽¹³⁾ เช่นกันกับการศึกษาสมรรถนะของ นักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีที่ 3 ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานในท้องผ่าตัด ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยสมรรถนะจริยธรรมแห่งวิชาชีพและกฎหมายมากที่สุด⁽¹⁴⁾ และผลการศึกษาทัศนคติเชิงจริยธรรมตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกพบว่านักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปีมีทัศนคติเชิงจริยธรรม ด้านความยุติธรรม ด้านความอดุสาหะ ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อยู่ในระดับดีมาก⁽¹⁵⁾ ซึ่งจะเห็นได้ว่าสมรรถนะด้านจริยธรรมเป็นสิ่งที่นักศึกษาถูกปลูกฝังตั้งแต่เริ่มต้นเข้าเรียนและได้สอดแทรกในการเรียนการสอนตลอดเวลาในการเรียนหลักสูตรพยาบาลทำให้นักศึกษามีสมรรถนะด้านนี้มากกว่าทุกด้าน

สมรรถนะด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจและคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุจากการศึกษาพบว่านักศึกษามีคะแนนสมรรถนะในระดับมาก ที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาจากสมรรถนะด้านจริยธรรม พบว่าข้อที่นักศึกษามีสมรรถนะมากที่สุดคือ นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ สามารถสอนและชี้แนะผู้สูงอายุแบบการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งการสร้างเสริมพลังอำนาจทางสุขภาพเป็นกลไก สำคัญประการหนึ่งที่จะผลักดันแนวคิด “สร้าง” นำ “ซ่อม” ไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลที่เป็นรูปธรรม เพราะการเสริมสร้างพลังอำนาจ

ทางสุขภาพเป็นกระบวนการวิธีที่จะให้กลุ่มเป้าหมายสามารถตั้งศักยภาพที่มีอยู่ภายในตนมาใช้ในการดูแลและสร้างเสริมสุขภาพของตนได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อป้องกันการเกิดโรคจากการใช้ชีวิตที่ไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพของตนเอง⁽¹⁶⁾

ในกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ นักศึกษาได้ออกเยี่ยมบ้าน เพื่อประเมินปัญหา วางแผนการพยาบาล และให้การพยาบาลผู้สูงอายุ โดยกิจกรรมการพยาบาล จะเน้นการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการวางแผนการดูแลตนเอง ร่วมกำหนดกิจกรรมการพยาบาลที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่า พร้อมทั้งจะแสดงพลังอำนาจที่อยู่ในตนเองออกมา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจที่เป็นการส่งเสริมให้ผู้รับบริการตระหนักในการดูแลตนเอง รู้สึกว่าตนเองมี คุณค่า เชื่อมมั่นในสมรรถนะแห่งตน (Self-efficacy) การนับถือตนเอง (Self-esteem) สามารถควบคุมภาวะแทรกซ้อน และ จัดการกับอาการไม่สุขสบายต่างๆ ได้ในระยะยาว เพื่อให้มีภาวะสุขภาพที่ดีขึ้นและมีความสุข⁽¹⁷⁾ ซึ่งการที่เจ้าหน้าที่จะกระตุ้นการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจของผู้ป่วยได้จำเป็นต้องได้ข้อมูลบางส่วนจากผู้ป่วย ด้วยการขอข้อมูลจากผู้ป่วยจะช่วยให้เกิดพลังอำนาจทางจิตวิทยาในผู้ป่วย เริ่มรู้จักตัวเอง รู้จักความรู้สึกตนเองต่อการเจ็บป่วย การรักษา และรู้สึกถึงความสามารถในการควบคุมจัดการที่จะตัดสินใจและร่วมรับผิดชอบต่อสุขภาพ⁽¹⁸⁾ ผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลจากนักศึกษาให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยว่านักศึกษามีอัธยาศัยดี ให้ออกาสได้พูดคุยรับฟังปัญหา ให้คำแนะนำดี ทำให้รู้สึกว่าตนเองรู้สึกมีคุณค่า มีความสามารถที่จะจัดการ ดูแลตนเองได้ และนักศึกษาก็รู้สึกภาคภูมิใจที่สามารถช่วยในการแก้ปัญหาสุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุ

และได้รับความไว้วางใจจากผู้สูงอายุ

สมรรถนะด้านการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวมจากการศึกษาพบว่านักศึกษามีคะแนนสมรรถนะในระดับมากพบว่าข้อที่นักศึกษามีสมรรถนะมากที่สุดคือสามารถส่งเสริมการออกกำลังกายได้ตามความพร้อมของผู้สูงอายุ สมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถช่วยเหลือตนเองและพึ่งพาตนเองได้ และจัดกิจกรรมตามความต้องการทั้งร่างกายจิตใจและสังคมของผู้สูงอายุได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีทักษะในการประเมินปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ ซึ่งสมรรถนะด้านการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม เป็นกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในรายวิชาที่เน้นการให้การพยาบาลผู้สูงอายุตั้งแต่การประเมินภาวะสุขภาพ การประเมินปัญหาของผู้สูงอายุ การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาลดูแลผู้สูงอายุ ตลอดจนการประเมินผลการพยาบาล ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมออกเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ วางแผนการดูแลผู้สูงอายุ การสอนสุขศึกษา และการจัดโครงการเพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ จากข้อมูลดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพผู้นำในการสร้างเสริมกระบวนการพัฒนาสุขภาพแบบองค์รวมของผู้สูงอายุในชุมชนที่พบว่าทักษะการสร้างสุขภาพแบบองค์รวมในผู้สูงอายุ ได้แก่ การวิเคราะห์ สถานการณ์จริงด้วยตนเอง การค้นพบแนวทางการแก้ปัญหา ร่วมกับผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมตามความต้องการของผู้สูงอายุ ทำให้การร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ⁽¹⁹⁾ เช่นกันกับการศึกษาตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขพบว่าตัวบ่งชี้ด้านคุณภาพการบริการแบบองค์รวมประกอบด้วย จัดให้มีการพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เพิ่มคุณค่าการบริการ จัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อ

ต่อการดูแลแบบองค์รวม ดูแลเอาใจใส่ผู้รับบริการตามความต้องการ คำนึงผลสำเร็จของการให้บริการ ให้บริการเพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความเชื่อมั่น ให้การพยาบาลเพื่อให้เกิดความศรัทธาในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ให้การพยาบาลด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ให้การช่วยเหลือผู้รับบริการจนเกิดความพึงพอใจ ให้การพยาบาลเพื่อให้เกิดความหวังในชีวิต⁽²⁰⁾ ในสมรรถนะด้านการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์ ส่วนที่ควรปรับปรุงสมรรถนะนักศึกษาให้มากขึ้นคือทักษะในการประเมินปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ โดยกิจกรรมการเรียนการสอนอาจารย์ต้องทบทวนความรู้ความเข้าใจในการใช้แบบประเมินต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการประเมินภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุเช่น ประเมินกิจวัตรประจำวัน ประเมินภาวะสมองเสื่อม การประเมินคัดกรองภาวะหกล้ม การคัดกรองภาวะกลืนปัสสาวะ การประเมินปัญหาการนอน เป็นต้น

สมรรถนะด้านการสืบค้นและการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ จากการศึกษา พบว่านักศึกษามีคะแนนสมรรถนะในระดับมาก พบว่าข้อที่นักศึกษามีค่าเฉลี่ยสมรรถนะมากที่สุดคือ สามารถสืบค้นข้อมูลงานวิจัยหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อใช้ในการดูแลผู้สูงอายุจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือสามารถเลือกข้อมูลหรือประยุกต์ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการดูแลผู้สูงอายุได้ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งในกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาคือการมอบหมายให้นักศึกษาค้นคว้า สืบค้นบทความความรู้ งานวิจัยจากฐานข้อมูล เกี่ยวกับแนวคิดของโรคหรือปัญหาสุขภาพในผู้ป่วยสูงอายุ นักศึกษาสรุปประเด็นเพื่อนำเสนอวิชาการ ต่อสมาชิกในกลุ่ม ในกิจกรรมการประชุมปรึกษาทางการพยาบาล ซึ่งกิจกรรมที่กำหนดของสมรรถนะด้านการสืบค้นและการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นไปตามการจัดการเรียนการสอน

พยาบาลศาสตร์ในประเทศสหรัฐอเมริกาของสมาคมวิทยาลัยพยาบาลแห่งสหรัฐอเมริกา (AACN) ได้สรุปสมรรถนะด้านการพยาบาลผู้สูงอายุที่จำเป็นที่ควรนำมาบูรณาการกับหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ในการสอนพยาบาลแก่นักศึกษาด้านการทำวิจัยทางการพยาบาล (Nursing Research) โดยการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based Practice) ได้แก่ การเลือกและประยุกต์ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการดูแลผู้สูงอายุ การส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำวิจัยเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ⁽⁹⁾ เช่นกันกับกรอบการเรียนรู้การสอนเพื่อการดูแลผู้สูงอายุที่มีคุณภาพเน้นการประเมินการทำหน้าที่ของร่างกายได้อย่างครอบคลุม ประเมินความคาดหวังของผู้สูงอายุ ประสานการจัดการการดูแลให้ผู้สูงอายุ ให้การพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์จากความรู้ที่มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องและสามารถตัดสินใจให้การพยาบาลในสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้⁽²¹⁾ จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าข้อที่นักศึกษามีสมรรถนะน้อยที่สุดคือสามารถประเมินผลลัพธ์ของการดูแลผู้สูงอายุจากการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์หรือข้อมูลงานวิจัย เนื่องจากนักศึกษายังขาดความมั่นใจในองค์ความรู้และขาดทักษะในการสืบค้น จากข้อมูลดังกล่าว อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอนควรมีการทบทวนเพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการสืบค้นและการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์แก่นักศึกษาให้มากขึ้น โดยควรมีการเตรียมนักศึกษาขณะเรียนภาคทฤษฎี เช่น การสอนทักษะการสืบค้น การมอบหมายงานให้สืบค้น การคัดเลือกงานวิชาการ งานวิจัยที่จะนำไปใช้ โดยผ่านการวิเคราะห์การประเมินค่า ตลอดจนการสรุปประเด็นที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการให้การพยาบาลผู้สูงอายุ ซึ่งปัจจุบันพบว่าสมรรถนะด้านการ

ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นสมรรถนะที่สำคัญในการดูแลผู้สูงอายุในสังคมผู้สูงอายุ พยาบาลต้องมีทักษะในการสืบค้น และกำหนดแนวปฏิบัติที่ถูกต้องโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อจะสามารถพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุ เพื่อป้องกันโรค และลดความรุนแรงให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพ และคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

สรุป

งานวิจัยครั้งนี้เป็นเพื่อศึกษาสมรรถนะการพยาบาลผู้สูงอายุในชุมชน ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครธวัชบุรี ที่ฝึกปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สมรรถนะการพยาบาลผู้สูงอายุในชุมชนของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครธวัชบุรีที่ฝึกปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ มีสมรรถนะอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ สมรรถนะด้านจริยธรรม สมรรถนะด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจและคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุ สมรรถนะด้านการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม และสมรรถนะด้านการสืบค้นและการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งใช้เป็นข้อมูลให้กับอาจารย์และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและหาแนวทางพัฒนาสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนด้านการพยาบาลผู้สูงอายุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษาเกิดสมรรถนะและคุณลักษณะที่ดี สอดรับกับความต้องการของระบบสุขภาพชุมชนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครธวัชบุรี ควรวางแผนในการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา ในด้านการสืบค้น และการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ และสมรรถนะด้านการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวมให้มากขึ้น โดยสอดแทรกในการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีภาคปฏิบัติ กิจกรรมเสริมหลักสูตร และการบริการวิชาการ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างสมรรถนะนักศึกษาให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการประเมินสมรรถนะตนเองของนักศึกษาอาจทำให้เกิดความลำเอียงของการประเมิน ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการประเมินสมรรถนะโดยอาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยงจากแหล่งฝึก และเพื่อนนักศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรงยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. Aging Society VS. Aged Society in Global and Thai Context. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 2 ก.ย. 2562]; เข้าถึงได้จาก: http://resource.tcdc.or.th/ebook/AgingSociety_Report_official.pdf
2. กรมกิจการผู้สูงอายุ. ข้อมูลสถิติจำนวนผู้สูงอายุประเทศไทย ปี 2561 ด้วยระบบ POWER BI [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 21 พ.ค. 2562] เข้าถึงได้จาก: <http://www.dop.go.th/th/know/1/153>.
3. Noya, Y., et al. Geological background and economic prospect of the Soripesa deposit, eastern Sumbawa. Proceeding pit IAGI Semarang;2009: 13–14.

4. ภัทรธิดา ผลงาม.การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชน.วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร [อินเทอร์เน็ต]. 2554 [เข้าถึงเมื่อ 21 พ.ค. 2562]; 2(1) : 17-30 เข้าถึงได้จาก: http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/article_detail.php?ArticleID=119451
5. MAUK, Kristen L. (ed.). Gerontological nursing: Competencies for care. Jones & Bartlett Publishers, 2010.
6. Dubois, David D., and William J. Rothwell. Competency-based human resource management: Discover a new system for unleashing the productive power of exemplary performers. Nicholas Brealey; 2004.
7. Jitramontree, Narirat, Vilaivan Thongchareon, and Sawitri Thayansin. Good model of elderly care in urban community. Nursing Science Journal of Thailand .2011;29(3): 67-74.
8. Eliopoulos, Charlotte. Gerontological nursing. Lippincott Williams & Wilkins, 2013.
9. American Association of Colleges of Nursing, and American Association of Colleges of Nursing. Recommended baccalaureate competencies and curricular guidelines for the nursing care of older adults.Washington: AACN ;2010.
10. ประไพพิศ สิงห์เสมอ ,กิตติพร เนาว์สุวรรณและ วรินทร์ลดา จันทวีเมือง.สมรรถนะด้านการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา.รายงานการวิจัย ;2560
11. สืบตระกูล ต้นตลานุกุล, สุวัฒน์ รัตนศักดิ์, ชมพูนุช แสงพานิช, วิชาวรรณ สีสังข์ และ จิตติอาภา ตั้งคำวานิช.ผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองต่อการพัฒนาความสามารถ ในการปฏิบัติการรักษาพยาบาลเบื้องต้นของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์.วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์. 2559; 8(1) : 49-58.
12. งานบริหารหลักสูตร. หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) .อุตรธานี;วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรธานี (อัสสัณเณ),2560.
13. สภาการพยาบาล.สมรรถนะผู้ประกอบการวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์.พิมพ์ครั้งที่ 2 .กรุงเทพฯ: ศิริยอดการพิมพ์, 2553.
14. ศรีเวียงแก้ว เต็งเกียรติ์ตระกูล, เบญจมาภรณ์ บุตรศรีภูมิ.สมรรถนะของนักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นฝึก ปฏิบัติงานในห้องผ่าตัด.วารสารกองการพยาบาล. 2554 ; 38(2): 34-45.
15. สุนิย์รัตน์ บุญศิลป์ ประกริต รัชวัตร สุรางค์ เปื้องเดช.ทัศนคติเชิงจริยธรรมตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก.วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ. 2015;31(1):50-60.
16. อมร สุวรรณนิมิต. การพยาบาลปฐมภูมิกับการเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชน .มหาสารคาม :

- โครงการตำราคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม ; 2553.
17. สิ้นศักดิ์ชนม์ อุ่นพรมมี. พัฒนาการสำคัญของ
การสร้างเสริมสุขภาพ.นันทบุรี: โครงการ
สวัสดีการวิชาการ สถาบันพระบรมราชชนก
กระทรวงสาธารณสุข ; 2556.
18. Gibson, C. H . A concept analysis of
empowerment. Journal of Advanced Nursing.
1991;16(3): 354-361
19. ดวงฤดี ลาคุชะ ,ทศพร คำผลศิริ,กนกพร สุคำวัง
และ โรจน์ จินตนาวัฒน์. การพัฒนาศักยภาพ
ผู้นำในการสร้างเสริมกระบวนการพัฒนา
- สุขภาวะแบบองค์รวมของผู้สูงอายุในชุมชน.
วารสารสภาการพยาบาล.2554;26 (ฉบับ
พิเศษ): 59-69.
20. กิตติพร เนาว์สุวรรณ,เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และ
วิทวัส ดิษยะศริน สัตยารักษ์.การพัฒนาตัวบ่งชี้
อัตลักษณ์ของนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาล
กระทรวงสาธารณสุข. วารสารมหาวิทยาลัย
นราธิวาสราชนครินทร์. 2558;7(3):59-73.
21. วณิดา มงคลสินธุ์ .การดูแลผู้สูงอายุอย่างมี
คุณภาพ: การเรียนการสอนพยาบาล Quality
Elderly care: Nursing Education. วารสาร
เกื้อการุณย์ .2557;21(2) :7-17.